

Miljenko Stojić / PRIJATELJI

Biblioteka
POSEBNA IZDANJA
KNJIGA JEDANAESTA

Urednik:
VJEKOSLAV BOBAN

Naslovnica i ilustracije:
fra **JOAKIM GREGOV**

Crtež autora:
CARMELO PUZZOLO

Likovna oprema:
MIRKO STOJIĆ

Tehnički urednik:
DAMIR MIHULJA

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 821.163.42-1

STOJIĆ, Miljenko

Prijatelji : izabrane pjesme /
Miljenko Stojić ; <ilustracije Joakim
Gregov>. – Zagreb : Naklada Jurčić, 2000. –
133 str. : ilustr. ; 21 cm. – (Biblioteka
Posebna izdanja ; knj. 11)

ISBN 953-6462-32-X

400310058

Miljenko Stojić

PRIJATELJI

izabrane pjesme

Zagreb, 2000.

Pjesme izabrali:
KREŠIMIR ŠEGO
ZDRAVKO KORDIĆ

Pogovor:
ZDRAVKO KORDIĆ

UNATOČ SVEMU

BUNIM SE

Ja ne želim gledati žute ptice
slijepjene od izbljedjela novinskog papira,
ne želim nositi lažni zlatokrug
oko svoga trudnog čela
i zato, ja se bunim, o Bože.

Udružiti ću svoje napore s ljudima
što kao i ja ću besciljnost čekanja,
toplom riječju prodirati ću svuda,
a tebe molim, pomoz mi, o Bože
jer bune su teška nesigurna stvar.

SPOZNAJA I.

Već mnogo puta mišljah
da o nadanjima sve znam
i zašto nastaju i nestaju
nadahnuća mukom izbrazdana

Pio sam s njihovih izvora
nepomućenih i bistrih još
i za borbu ne znah
koju između sebe vode.

Tek kad u sebi osjetih
njihov čudni koloplet
shvatih što sve znači
živjeti samo od nadahnuća.

GRKI SATI

Šutnja,
pogled koji bježi,
ne znam više što se zbiva.

Još do jučer
tu sam vidio cvijeće,
danas mi ga nešto skriva,
nadošli su grki sati.

Svatko ozbiljno stvari skuplja,
nekamo se, čini se, ide,
strah me i budio bih anđelka
koji usnuo u kutu drijema.

Magloviti veo pada,
gube se obrisi ljudi i stvari,
putovati nam je, dakle,
tko zna koliko,
da bismo pronašli svjetla
što sada nejasno svjetlost daju.

SJEĆANJA DRHTAJI

Molit ću ptice
da mi opet sve vrate,
moje nekadašnje čežnje, ideale, sanje,
dah ukradene mi ljubavi ljetne noći,
noći sa svojim zvijezdama,
zrikavcima
i zanosom moga djetinjstva.

Molit ću ptice
da mi opet sve vrate.

One su, naime, bile nazočne
dok sam kidao spone dana mi,
iako bez pristanka, gnijezda
i nosile u nepoznato toplo paperje
mojih ranih sanjarskih dana,
a sam morao sam tada poći stazama
ovog pogaženog izlomljenog vremena.

Molit ću ptice
da mi opet sve vrate.

Barem za jedan tren,
dugo gajenu čežnju
u okrilju besanih noći
i dugih sumornih izgriženih dana.

UNATOČ SVEMU

Prolaze tople, blage kiše
kroz noć, kroz mene,
a ja ruke tvoje tražim,
prijatelju,
da ih skupa sa svojim
kišama ovim dan,
ne bi li nestalo s njih
svega onog od jučer.

Uspomenama satkana pjesništvo
i spokojstvo lažno,
ta već dosta su dušama jecali našim.

Ali, i ove prodoše kiše
i noć u zori nesta,
a ti ne dođe;
i ja sklopih svoje ruke
tužno ih uzvinuvši k sebi.

No, ipak, unatoč svemu,
prijatelju, tebi ja se
uvijek još nadam,
i čekam te
sa zrakama proljeća
u očima duboko.

NE BITI SAM

Proljeće je, sve je puno cvijeća i čežnje
da tijelo prostruji svježim mlazovima krvi.

Bez suvišnih pitanja, s povjerenjem,
izlazimo na poljane svoga srca.

Igramo se poput djece zanosno,
u jednostavnosti, iskrenosti i toplini.

Mir se spušta poput melema
na svaku bol, na svako loše sjećanje.

Znamo što je prijateljstvo i osjećaj
ima netko tko te umorna čeka.

MOJI PRIJATELJI PRAZNIH RUKU

Došlo je takvo vrijeme, trebalo je putovati, pronaći nova konačišta i na novim mjestima dočekivati zoru. Bilo im je teško što njihova djeca, koja tek imaju doći, neće gledati ista obzorja kao i oni, i na istim mjestima proplakati svojim prvim plačem. Ne sjećaju se da su im oci ikad govorili o putovanjima i zato nisu znali što znači ostaviti i poći tražiti novo. Nisu znali, a trebalo je putovati.

A on, on je isto htio putovati s njima. Čudili su se da opet ništa ne želi ponijeti, pa čak ni neku staru poderanu zastavu da svojim označi što će možda na kraju putovanja osvojiti. Sjećali su se kako je jednoga dana došao među njih, jednako ovako siromašan, i za kruh i vodu, koju su mu pružali, uzvrćao im je samo pričom koju je zvao "Istina o praznim rukama". Obuzeti svojim brigama i nadanjima nisu je razumjeli, pa ipak nešto ih je uvijek privlačilo k njemu, nešto ih je iz nutrine zvalo.

Putovati je trebalo, i krenuli su. Put ih je zvao, ali brzo oteščale ruke nisu im dale naprijed. Pokušavali su dok im očaj nije zamaglio sve. Nije se dalo dalje. No, on im je nastavio pričati. Cijeli dan i cijelu noć. Tek tada kao da je nešto nekima bljesnulo.

Ustadoše i počeše razgovarati s njim – njegovim riječima. A on, radostan, uze svoj štap, ostavi ih da to prenesu i drugima i rastade se od sviju kao prijatelj. Trebao je i drugima, spoznali su to i nisu plakali.

Kad su svi razumjeli “Istinu o praznim rukama”, putovali su ostatak puta. Pričali su mi to dok smo se u mrzle večeri grijali oko vatre našeg prijateljstva i upoznavali me s putnicima koji su došli izdaleka da se naužiju njihova siromaštva i njihove istine. I nisu više znali za oteščale ruke, tek ćutjeli su kako se neprestano pretvaraju u svjetlo i plamen. Moji prijatelji praznih ruku, a opet tako punih! S njegovom pričom o praznim rukama duboko negdje u srcima.

PRIJATELJI

Otpočinuli na klupi u parku.
Bez stida razmotali svoje siromaštvo
i nesebično se goste time.

TRENUTAK ŽIVOTA

Noć je,
slušam tramvaje kako prolaze
ispisujem šarenu razglednicu.

Netko negdje očekuje me,
pita se hoću li se javiti.

Okružuje me moja soba,
neobijeljena povijest njezinih zidova,
svežanj knjiga na stalazi.

DVOJBA

Ne mogu večeras izustiti
ni radost, ni bol.

Dugo sam sastavljao svoj mozaik,
a onda su oni došli i pomrsili ga,
lako, jednim pokretom ruke.

Kome se obratiti večeras?

NE VJERUJ MI BOŽE

I onda kada smušen
budem gasio svoja svjetla
i onda kad budem tvrdio
nisam tu, otputovao sam
ja te molim,
ne vjeruj mi Bože.

To su tek moji zidovi
što ih trenutno ne znam srušiti,
to je tek nabujala bol
što podmuklo zaslijepila mi oči.

Ti si moj dah i toplina,
neiščezao glas u magli,
ti si moja namjera i odluka,
prijatelj dobar i vjeran,
zato, ja te molim,
ne vjeruj mi Bože.

UPIT

Kad umoran navečer sklopiš oči
i dozoveš dan u sjećanje
ima li u tebi još toliko snage
razdvojiti dobro od lošeg,
pogledati u oči porazima
i nasmiješiti se
kao da se ništa loše dogodilo nije?

Sutra će ponovno početi novi dan,
kušat će te ljudi, stvari i događaji,
ako im nisi pripravoio gostinjsku sobu
razmiljet će se po tebi,
bit će ti tada teško skupiti ih
i ti više nećeš znati
što ti se sprema u taj čas.

Ne slušaj tramvaje koji prolaze,
njima su davno odredili njihov put,
a ti si jedan od onih
koji se ne boji odgovarati za svoja djela,
koji zna stati na prag svoga doma
i svakom putniku namjerniku
pružiti komad kruha i nešto soli.

Samo, kažem ti, večeras ti je odgovoriti
ima li u tebi još toliko snage.

ZAPIS O ČOVJEKU IZ KUTA

Kosa posijedila od godina i užasa nemira
što su se zbivali na njegovu dijelu zemlje,
korak odlučan, upućen prema svome
odredištu,
pod rukom novine ispisane jezikom i
pismom njegova naroda,
čelo ozbiljno, u dostojanstvu življenja,
oči u pitanju što ja imam s ovima ovdje.

Sjedio bi nenametljivo u društvu,
ponekad zaigrao neku igru s ostalima
i odlazio neprimjećen u svoj život.

Tako, dobar je, ali pomalo svoj,
rekli su mi na početku.

Pronašli smo zajedničku temu i počeli
razgovarati.
Njegova duša djeteta provirivala je kroz
oklop zrelosti.

čudili su mu se zašto se smije,
što je to pronašao u sebi
što drugi do tada vidjeli nisu.

Nisam mu imao pružiti mnogo, tek
smiješak,
ali kad su oni drugi zaigrali igru protiv mene,
osjetio sam njegovu ruku,
na rastanku sam vidio suzu u njegovim
očima

i čuo riječ “zaboravi”
pogođen dubinom iz koje je uzeta.

Dok kasno noću pišem ovo prisjećanje
stalo mi je do njega
i pitam se što je s njim.
Ne brinem se za ostale,
a njih je mnogo, mnogo više.

POSJET

iza nebodera barake u blatu
nikoga ne poznam od onih
što skupili se vani i što su unutra
pričaju mi da njihova djeca
igraju se s djecom iz nebodera
zajedno idu u školu
a oni su ovdje stigli iz Bosne iz...
bili su u logorima
sada su tu
ne usuđuju se pitati što dalje
dijelimo nešto čokolada
ovi moji htjeli bi to slikati
ja to ne mogu
osjećam se smiješno i zbunjeno
za ove ovdje sam bogato obučan
(ustvari samo prosječno)
uz to nemam potrebu
pitati za sapun prašak za pranje...
gledam ta lica
stiskaju mi na kraju ruku
kažu mi naš si prijatelj
želim samo jedno
biti samo toliko dugo Bog
koliko je potrebno za izreći
nek sve odmah drukčije bude

RAT OVE 1992

ubojstvo je stvarno

krv je stvarna

“životinje” su stvarne

ONI I MI

Bože njih ne zanimaju naši životi
njih ne zanimaju naša djeca
njih ne zanima naša budućnost

znam razbili smo njihovu igračku
morali smo
ona je bila naša tama

krhotine se ne mogu
(i ne smiju skupiti)
dok oni još vjeruju
u lažni njezin sjaj

kako tužno o Bože

POČETAK DANA

crna novinska slova
crna kava
crni oglasi o smrti
palih hrvatskih vojnika
molitva na usnama
vjera ovo neće biti uzaludno

Bože mrzim ovakav početak dana

KAD DOMOVINA PLAČE

u tuđem dalekom gradu
kasno noću spremam se poći spati

kroz zatvorena prozorska stakla
čujem neki poznati glas

to domovina moja tiho plače
dok je nitko ne vidi i ne grdi

sinove i kćeri njene kosa tmurna kosi
a ona kao mati brižno bi ih skrila

kasno je ne mogu ići spati
čini mi se meni je nekamo poći